

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут людини

(назва інституту, факультету, коледжу)

Кафедра практичної психології

(назва кафедри, циклової комісії)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій Жильцов
« 01 » 09 20 21 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Консультування з проблем жорстокого поводження з дітьми

(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності

053 Психологія

(шифр і назва спеціальності (тей))

освітнього рівня

першого (бакалаврського)

(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми

053.00.02 Практична психологія

(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації

Дитяча та сімейна психологія

(за наявності) (назва спеціалізації)

Київ – 2021

Розробники: Матвієнко Лариса Іванівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології.

Викладачі: Матвієнко Лариса Іванівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії)

Протокол від 30.серпня 2021 р. № 10

Завідувач кафедри _____ (Ольга Лозова)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) 053.00.02 Практична психологія

(назва освітньої програми)

30.08.2021 р.

Керівник освітньої програми _____ (Оксана Краєва)

(підпис)

Робочу програму перевірено

01.09.2021 р.

Заступник директора/декана _____ (Роман Павлюк)

(підпис)

Пролонговано:

на 20 / 20 н.р. _____ (_____), « » 20 р.,
протокол № _____

(підпис)

(ПІБ)

на 20 / 20 н.р. _____ (_____), « » 20 р.,
протокол № _____

(підпис)

(ПІБ)

на 20 / 20 н.р. _____ (_____), « » 20 р.,
протокол № _____

(підпис)

(ПІБ)

на 20 / 20 н.р. _____ (_____), « » 20 р.,
протокол № _____

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	5/150	
Курс	3	3
Семестр	5-6	
Кількість змістових модулів з розподілом:	5	
Обсяг кредитів	5	
Обсяг годин, в тому числі:	150	150
Аудиторні	70	20
Модульний контроль	10	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	70	130
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – сформувати комплекс знань щодо форм та ознак жорстокого поводження з дітьми, розуміння наслідків жорстокого поводження та незадоволення потреб дітей в залежності від їхніх вікових особливостей, складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта.

Завдання навчальної дисципліни

Відповідно до Освітньо-професійної програми 053.00.02 Практична психологія підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна «Консультування з проблем жорстокого поводження з дітьми» забезпечує **формування таких загальних та фахових компетентностей**:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі

знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК13. Здатність до ефективного міжособистісного спілкування, емпатійного слухання, емоційної стабільності, толерантності.

СК14. Здатність пояснити причини виникнення психологічних проблем та знайти шляхи їх вирішення

СК15. Здатність сприяти цілісному розвитку особистості, її самовдосконаленню та самореалізації

СК16. Здатність реалізувати в сімейному консультуванні та психокорекційній роботі різні методики, техніки та технології практичної роботи з клієнтом/групою.

СК17. Здатність реалізовувати в психокорекційній діяльності різні методологічні підходи, методики та процедури, основні психотерапевтичні концепції та окремі психотехніки.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до Освітньо-професійної програми 053.00.02 Практична психологія підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна «Консультування з проблем жорстокого поводження з дітьми» забезпечує оволодіння такими **програмовими результатами навчання**:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

[illegible]

Тема 1. Збереження та відновлення психоемоційного здоров'я практичного психолога.	8	2	2	2	-	-	6
Тема 2. Ресурси підтримки психологічної стійкості особистості практичного психолога	14	2	2	2	-	-	6
Модульний контроль	2						
Разом	24	4	4	4	-	-	12
Разом за 6 семестр	6	14	14	14			42
Усього	150	20	14	36	-	-	70

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
5 семестр, 60 годин							
Змістовий модуль I «Соціально – психологічний супровід дітей, що зазнали жорстокого ставлення»							
Тема 1. Різновиди та ознаки насильства щодо дітей. Наслідки жорстокого поводження з дітьми.	22	-	-	2	-	-	20
Разом	22	-	-	2	-	-	20
Змістовий модуль II «Психологічна допомога дітям і батькам, які здійснюють сімейне насильство.»							
Тема 1. Домашнє насильство.	22	2	-	2	-	-	18
Тема 2. Процедури і техніки консультування дітей, що зазнали насильства, і їхніх батьків	16	-	2	4	-	-	10
Разом	38	2	2	6	-	-	28
Разом за 5 семестр	60	2	2	8	-	-	48
6 семестр, 90 годин							
Змістовий модуль III «.Консультативна робота в освітньому закладі.»							
Тема 1. Консультування в шкільному середовищі	22	2	-	-	-	-	20
Тема 2. Шкільне насильство. Булінг.	12	-	-	2	-	-	10
Разом	34	2	-	2	-	-	30
Змістовий модуль IV «Збереження та відновлення психоемоційного здоров'я учасників консультативного процесу»							
Тема 1. Практичні аспекти формування соціально – психологічної компетентності учасників консультативного процесу	22	-	2	-	-	-	20
Тема 2. Психологічна допомога з розвитку батьківської компетентності	10	-	-	-	-	-	10
Разом	32	-	2		-	-	30

Змістовий модуль V «Ресурси підтримки психологічної стійкості особистості психолога - консультанта»							
Тема 1. Збереження та відновлення психоемоційного здоров'я практичного психолога.	14	-	-	2	-	-	12
Тема 2. Ресурси підтримки психологічної стійкості особистості практичного психолога	10	-	-	-	-	-	10
Разом	24	-	-	2	-	-	22
Разом за 6 семестр	90	2	2	4			82
Усього	150	4	4	12	-	-	130

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

СОЦІАЛЬНО – ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ, ЩО ЗАЗНАЛИ ЖОРСТОКОГО СТАВЛЕННЯ

Лекція 1. Різновиди та ознаки насильства щодо дітей. Наслідки жорстокого поводження з дітьми (2 год.)

Законодавство щодо попередження насильства в сім'ї. Алгоритм дій працівника навчального закладу або практичного психолога у разі виявлення випадку насильства над дитиною. Соціально – психологічний супровід кризової особистості (Л.В. Сафонова). Основні форми жорстокого поводження та зневажання дітей: фізичне насильство; сексуальне насильство або розбещення дітей та інцест; психологічне (емоційне) насильство; зневага інтересами і потребами дитини (економічне насильство). Ознаки насильства щодо дітей. Наближені та віддалені наслідки жорстокого ставлення до дітей. *Основні поняття теми:* жорстоке ставлення щодо дитини, фізичне насильство, сексуальне насильство, психологічне насильство, економічне насильство.

Практичне заняття 1. Алгоритм дій практичного психолога у разі виявлення випадку насильства над дитиною (2 години).

Практичне заняття 2. Ознаки насильства щодо дітей (2 год.)

Змістовий модуль II.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ДІТЯМ І БАТЬКАМ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ СІМЕЙНЕ НАСИЛЬСТВО

Лекція 2. Домашнє насильство (2 год.)

Ознаки та причини домашнього насильства. Види та прояви домашнього насильства. Типи батьківської прихильності (M.D.S. Ainsworth, 1982, 1987). Типи сепарації за І.Хофманом. Психологічний супровід батьків у складних життєвих обставинах.

Основні поняття теми: домашнє насильство, типи батьківської прихильності, сепарація.

Практичне заняття 3 Психологічний супровід батьків у складних життєвих обставинах (2 години).

Практичне заняття 4. Опитувальники для діагностики батьківської любові і симпатії (2 години).

Практичне заняття 5 Застосування арт-терапевтичних методів (2 години).

Практичне заняття 6. Робота з прихованими почуттями (2 години).

Лекція 3. Процедури і техніки консультування дітей, що зазнали насильства, і їхніх батьків (2 год.)

Особливі психічні стани породіль та матерів. Допомога батькам дітей з інвалідністю. Психологічна підтримка батьків дітей з онкологічними та важкими системними захворюваннями. Психологічний супровід прийомного батьківства. Допомога батькам, які здійснюють сімейне насильство.

Основні поняття теми: післяпологова депресія, «особлива» дитина, прийомне батьківство.

Практичне заняття 7. Процедури і техніки консультування дітей, що зазнали насильства, і їхніх батьків (2 години).

Практичне заняття 8. Вправи на емоційну та інформаційну підтримку (2 години).

Практичне заняття 9. Психологічна підтримка батьків дітей з онкологічними та важкими системними захворюваннями (2 години).

Практичне заняття 10. Допомога батькам дітей з інвалідністю (2 години).

Практичне заняття 11. Формування взаєморозуміння між прийомними батьками та дитиною (2 години).

Змістовий модуль III.

КОНСУЛЬТАТИВНА РОБОТА В ОСВІТНЬОМУ ЗАКЛАДІ.

Лекція 4. Консультування в шкільному середовищі (2 год.)

Етичні аспекти консультування. Консультування для різних вікових груп в шкільному середовищі. Структура консультативного процесу (В.Е. Gilland). П'ятикрокова модель інтерв'ю А. Айві. Етапи консультативного процесу (за роботами Р. Мея, Ю. Альошиної, О. Бондаренка).

Основні поняття теми: клієнт-терапевтичні відносини, структура консультативного процесу, позиція дитини в консультативному процесі.

Семінар 1. Консультативна робота в освітньому закладі (2 год.)

Семінар 2. Структура консультативного процесу (2 год.)

Практичне заняття 12. Консультування в шкільному середовищі (2 год.)

Лекція 5. Психодіагностичний інструментарій для виявлення випадків насильства (2 год.).

Виявлення випадків насильства. Соціометричні вимірювання. Методи вивчення соціально – психологічного клімату. Вивчення рівня групової згуртованості. (2 год.)

Основні поняття теми: соціометрія, соціально-психологічний клімат, групова згуртованість.

Практичне заняття 13. Психодіагностичний інструментарій для виявлення випадків насильства. (2 год.)

Лекція 6. Шкільне насильство. Булінг (2 год.)

Що таке булінг? Жертви булінгу. Форми булінгу. Кібербулінг. Хейзинг. Наслідки впливу булінгу.

Основні поняття теми: булінг, кібербулінг, хейзинг.

Семінар 3. Шкільне насильство. Булінг (2 год.)

Практичне заняття 14. Розробка і проведення тренінгу «Стоп – булінг». Гра на групову згуртованість. (2 год.)

Змістовий модуль IV.

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ЗДОРОВ'Я УЧАСНИКІВ КОНСУЛЬТАТИВНОГО ПРОЦЕСУ

Лекція 7. Практичні аспекти формування соціально – психологічної компетентності учасників консультативного процесу (2 год.)

Соціально – психологічна компетентність як здатність підтримувати стан психічного благополуччя і демонструвати це в адаптивній і позитивній поведінці. Індивідуальна робота з формування соціально – психологічних компетентностей. Знаходження спільних тем для розмови. Мотиваційне консультування (У. Міллер). Складання списку компетентностей. Психологічний аспект батьківської компетентності. Категорії сучасних батьків.

Основні поняття теми: соціально – психологічна компетентність, мотиваційне консультування, самоідентифікація, ненасильницьке спілкування.

Семінар 4. Формування соціально – психологічної компетентності учасників консультативного процесу (2 год.).

Практичне заняття 15. Формування навичок пошуку внутрішніх ресурсів дитини (2 год.)

Лекція 8. Психологічна допомога з розвитку батьківської компетентності(2 год.)

Рівні батьківської компетентності (за Г. Хворовою).Система психологічної допомоги з розвитку батьківської компетентності. Етапи консультативного процесу з батьками. Техніки психологічного консультування за Н. Антоною. Форми та методи взаємодії з батьками щодо стабілізації їхнього емоційного стану та формування підтримуючого емоційного середовища.

Основні поняття теми: рівні батьківської компетентності, емпатія, позитивне мислення.

Семінар 5. Психологічний аспект батьківської компетентності. (2год.)

Практичне заняття 16. Психологічна допомога з розвитку батьківської компетентності (2 год.)

**Змістовий модуль V.
РЕСУРСИ ПІДТРИМКИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ
ОСОБИСТОСТІ ПСИХОЛОГА – КОНСУЛЬТАНТА**

Лекція 9 Збереження та відновлення психоемоційного здоров'я
практичного психолога (2 год.)

Нові професійні завдання перед психологічною службою: пов'язані із упровадженням інклюзивного навчання, запобігання насильству, булінгу в освітньому середовищі. Психологічна стійкість особистості. Проблема професійного (емоційного) вигорання фахівців соціономічних професій.. Профілактика емоційного вигорання практичного психолога. «Вікарна травматизація» (Маккенн і Перлман).

Основні поняття теми: психологічна стійкість особистості, професійне вигорання, вікарна травматизація.

Семінар 6. Збереження та відновлення психоемоційного здоров'я
практичного психолога (2 год.)

Практичне заняття 17. Діагностика та профілактика професійного вигорання практичного психолога (2 год.)

Лекція 10. Ресурси підтримки психологічної стійкості особистості
практичного психолога

Внутрішні ресурси особистості (С. Хобфолл). Психологічна самодопомога. Емоційний інтелект як ресурс особистості. Взаємодія з професійним товариством. Супервізія та інтервізія.

Основні поняття теми: внутрішні ресурси, емоційний інтелект, супервізія.

Семінар 7. Ресурси підтримки психологічної стійкості особистості
практичного психолога (2 год.)

Практичне заняття 18. Збереження та відновлення психоемоційного здоров'я практичного психолога (2 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

**6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів
(денна форма навчання)**

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		кількість одиниць	максимальна кількість	кількість	максимальна кількість	кількість	максимальна кількість	кількість	максимальна кількість	кількість	максимальна кількість
Відвідування лекцій	1	1	1	2	2	3	3	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-	3	3	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	9	9	3	3	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-	3	30	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	2	20	9	90	3	30	2	20	2	20
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	2	10	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	53	-	136	-	104	-	81	-	81
Максимальна кількість балів: 455											
Розрахунок коефіцієнта: $455 : 100 = 4,55$; Коефіцієнт = 4,55											

**Система оцінювання навчальних досягнень студентів
(заочна форма навчання)**

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		кількість одиниць	максимальна кількість	кількість	максимальна кількість	кількість	максимальна кількість	кількість	максимальна кількість	кількість	максимальна кількість
Відвідування лекцій	1	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-
Відвідування семінарських занять	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-
Відвідування практичних занять	1	1	1	3	3	1	1	-	-	1	1

Робота на семінарському занятті	10	-	-	1	10	-	-	1	10	-	-
Робота на практичному занятті	10	1	10	3	30	1	10	-	-	1	10
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	2	10	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	-	16	-	55	-	22	-	21	-	21	
Максимальна кількість балів: 135											
Розрахунок коефіцієнта: 135 : 100 = 1,35; Коефіцієнт = 1,35											

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

№ з/п	Назва теми/Завдання	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль І «Соціально – психологічний супровід дітей, що зазнали жорстокого ставлення»			
1	Тема 1. Різновиди та ознаки насильства щодо дітей. Наслідки жорстокого поводження з дітьми. Завдання: 1. Підготувати перелік документів нормативно-правової бази щодо запобігання та протидії жорстокому поводженню з дітьми. 2.Сформулювати теми наукових досліджень у сфері психології батьківства.	10	5
Змістовий модуль ІІ «Психологічна допомога дітям і батькам, які здійснюють сімейне насильство.»			

1	Тема 1. Домашнє насильство. Завдання: - Здійснити порівняльний аналіз видів та проявів домашнього насильства. Обґрунтувати свою думку. - Зробити презентацію на тему «Історія тілесних покарань». - Створіть презентацію на тему «Психологічний супровід прийомного батьківства.».	8	5
2	Тема 2. Процедури і техніки консультування дітей, що зазнали насильства, і їхніх батьків Завдання: - Створити модель стосунків між батьками та дітьми у 2050 році. - Розробити «Пам'ятку для дитини» з метою інформування про протидію насильству.	10	5
Змістовий модуль III «Консультативна робота в освітньому закладі»			
1	Тема 1. Консультування в шкільному середовищі Завдання: - Скласти буклети з алгоритмами дій в разі порушення прав дитини або вчинення насильства щодо неї в закладі освіти та контактними даними організацій, куди можна звернутися за допомогою. - Зробіть порівняльний аналіз консультативної роботи для різних вікових груп.	10	5
2	Тема 2. Шкільне насильство. Булінг. Завдання: - Зробити презентацію на тему «Булінг». - Зробити презентацію на тему «Безпека дитини в інтернет-мережах».	10	5
Змістовий модуль IV «Збереження та відновлення психоемоційного здоров'я учасників консультативного процесу»			
1.	Тема 1. Практичні аспекти формування соціально – психологічної компетентності учасників консультативного процесу Завдання: Зробіть презентацію використання засобів арт-терапії для активізації внутрішніх ресурсів дитини.	4	5
2.	Тема 2. Психологічна допомога з розвитку батьківської компетентності Завдання: Зробіть презентацію підбірки вправ та методів для розвитку батьківської компетентності.	6	5
Змістовий модуль V «Ресурси підтримки психологічної стійкості особистості психолога - консультанта»			
1	Тема 1. Збереження та відновлення психоемоційного здоров'я практичного психолога. Завдання: Зробіть презентацію психотехнік для профілактики та корекції професійного вигорання практичного психолога.	6	5

2	Тема 2. Ресурси підтримки психологічної стійкості особистості практичного психолога Завдання: 1. Підготуйте у вигляді таблиці приклади комунікативних вправ, що спрямовані на розвиток основних складових емоційного інтелекту.	6	5
	Разом	70	45

Критерії оцінювання:

1. Подана студентом робота повністю відповідає поставленому завданню – 2 б.
2. Всі завдання самостійної роботи виконані повністю – 1 б.
3. В роботі виконано глибокий аналіз інформації – 1 б.
4. Робота подана на перевірку вчасно – 1 б.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в тестовому режимі з використанням роздрукованих завдань або їх комп'ютерного варіанту.

Максимальна кількість балів за модульну роботу становить 25.

Формою контролю знань студентів зі змістового модуля є виконання тестових завдань.

Критерії оцінювання завдань та кількість балів:

Модульний тест складається з 10 питань та однієї задачі. Кожне питання оцінюється в 2 бали; задача – 5 балів. Максимальна кількість балів – 25.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання. Формою семестрового контролю є залік.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю – не передбачено навчальним планом.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок

C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни

**«Консультування з проблем жорстокого поводження з дітьми»
для денної форми навчання**

Модулі	Модуль I	Модуль II			Модуль III			Модуль IV		Модуль V	
Назва модуля	«Соціально – психологічний супровід дітей, що зазнали жорстокого ставлення»	«Психологічна допомога дітям і батькам, які здійснюють сімейне насильство»			«Консультативна робота в освітньому закладі»			«Збереження та відновлення психоемоційного здоров'я учасників консультативного процесу»	«Ресурси підтримки психологічної стійкості особистості психолога - консультанта»		
Кількість балів за модуль	53	136			104			81		81	
Лекції	1	2	3		4	5	6	7	8	9	10
Теми лекцій	Різновиди та ознаки насильства щодо дітей. Наслідки жорстокого поводження з дітьми.	Домашнє насильство.	Процедури і техніки консультування дітей, що зазнали насильства, і їхніх батьків		Консультування в шкільному середовищі	Психодіагностичний інструментарій для виявлення випадків насильства	Шкільне насильство. Булінг.	Практичні аспекти формування соціально – психологічного аспекту	Психологічна допомога з розвитку батьківської	Збереження та відновлення психоемоційного	Ресурси підтримки психологічної стійкості
Бали	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1
Теми семінарських занять	-	-	-		Консультативна робота в освітньому закладі	Структура консультативного процесу	Шкільне насильство. Булінг	Формування соціально-психологічної	Семінар 5. Психологічний аспект	Збереження та відновлення психоемоційного	Ресурси підтримки психологічної стійкості
Бали	-	-	-		11	11	11	11	11	11	11

Разом: 150 год., лекції – 20 год., семінарські заняття – 14 год., практичне заняття - 36 год., самостійна робота – 70 год.

Навчально-методична картка дисципліни

«Консультування з проблем жорстокого поводження з дітьми»

для заочної форми навчання

Модулі	Модуль I	Модуль II	Модуль III	Модуль IV	Модуль V
Назва модуля	«Соціально – психологічний супровід дітей, що зазнали жорстокого ставлення»	«Психологічна допомога дітям і батькам, які здійснюють сімейне насильство.»»	«Консультативна робота в освітньому закладі»	«Збереження та відновлення психоемоційного здоров'я учасників консультативного процесу»	«Ресурси підтримки психологічної стійкості особистості психолога - консультанта»
Кількість балів за модуль	16	55	22	21	21
Лекції	1	2	3	4	5
Теми лекцій		Домашнє насильство.		Консультування в шкільному середовищі	6
Бали	-	1	-	1	-
Теми семінарських занять			- Процедури і техніки консультування дітей, що зазнали насильства, і їхніх батьків	Консультування соціально – психологічної компетентності учасників консультативного процесу	-

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Айви Е. А., Айви М. Б., Саймек-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерпия. Методы, теории и техники : практ. руководство. М.: 2000. 487с.
2. Вознесенська О. Л., Сидоркіна М. Ю. Арт-терапія у подоланні психічної травми: Практичний посібник. К.: Золоті ворота, 2015. 148 с.
3. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 416 с.
4. Коен Д., Маннаріно Е., Деблінджер Е. Психотерапія з дітьми та підлітками, які пережили травму та втрату. Львів, Свічадо, 2016. 264 с.
5. Панок В. Г., Зварич І. М., Чаплак Я. В., Чернописький О. М. Основи психологічного консультування: навч.-методичний посібник. Вид. 2-ге, стереотипне. Чернівці : Чернівецький національний ун-т, 2016. 272 с.
6. Стан системи попередження насильства в сім'ї в Україні: правові, соціальні, психологічні та медичні аспекти / В.М. Бондаровська, О.О. Кочемировська, Г.М. Лактіоновата ін.; за ред. О. Кочемировської. – К.: Вид-во ФОП Клименко Ю.Я., 2016. – 372 с.

Додаткова

1. Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти. Навчально-методичний посібник / Андрєєнкова В.Л., Байдик В.В., Войцях Т.В., Калашник О.А. та ін. Київ: ФОП Нічога С.О. 2020. 196 с.
2. Консультування в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій / авт. кол ; заг. ред. В. Г. Панок, І. І. Ткачук. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 144 с.
3. Корекційно-розвиткова програма формування стійкості до стресу в дітей дошкільного віку та школярів «Безпечний простір» : навч.-метод. посіб. / за ред.: Богданов С. О., Панок В. Г. К. : НаУКМА, ГЛІФ Медія, 2017 р. 208 с.
4. Методичні рекомендації "Запобігання та протидія насильству". Додаток до листа Міністерства освіти і науки України 18.05.2018 № 1/11-5480 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v5480729-18#Text>
5. Музиченко І. В., Ткачук І. І. Шляхи подолання дитячої психотравми в діяльності працівників психологічної служби : [метод. рек.]. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 88 с
6. Панок В. Г., Гаркавенко З. О., Карагодіна О. Г., Шапошнікова А. С. Соціально-педагогічна діагностика дітей та родин, які опинились в складних життєвих обставинах: метод. рек. [2-е вид., стереотип.]. К.: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 76 с.